

Yhteenveto ympäristökasvatuksesta 2023

Luontoretket ja -tapahtumat

Perinteisiä, ilmaisia ja ohjattuja luontoretkiä ja -tapahtumia oli aikaisempien vuosien tapaan tarjolla kaikille kaupunkilaisille. Linturetket suuntautuivat Porin merenrannoille ja peltoalueille, Kokemäenjoelle meloen sekä Kauvatsan Puurijärvelle. Luonnonkukkapäivän retkellä tutustuttiin kasveihin Isomäessä. Perhosretki jouduttiin perumaan huonon sään takia. Suomen luonnon päivän retki suuntautui Yyteriin. Syyskuussa järjestettiin kuutamomelonta Kokemäenjoelle, kääpäretki Kurjenrahkan kansallispuistoon ja sieniretki Kullaalle. Lasten Pimeä metsä -tapahtuma Susisuolla järjestettiin lokakuussa.

Osallistujia 12 retkellä oli kaikkiaan 196. Osanottajamääriltään suosituimpia olivat linturetket sekä Pimeä metsä -tapahtuma. Yhteistyötahoina luontoretkien ja -tapahtumien järjestämisessä toimivat Jokilaakson ympäristöyhdistys ry, Melamajavat ry, Porin Latu ry, Porin Lintutieteellinen Yhdistys ry, Porin Seudun Sieniseura ry, Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry ja Suomen Metsäkeskus.

Meri-Porin luontoreitistö ja Yyteri

Meri-Porin luontoreitistöllä liikkui arviolta 45 000–50 000 kävijää. Vuonna 2021 valmistunut Munakarinsäikän nuotiopaikka on erittäin suosittu ja sen sijainti on myös muuttanut kävijämäärien jakaantumista reitistön eri osien kesken. Lietteiden luontotorneille saavutaan kasvavassa määrin uimarannan suunnasta.

Vieraslajinäyttely ja -talkoita

Vuonna 2023 oli käynnissä toinen vuosi kolmivuotisesta Porin jokisuiston vieraskasvilajit hallintaan -hankkeesta, jota toteutetaan yhteistyössä teknisen toimialan infrayksikön kanssa. Hankkeen toimesta järjestettiin 23 talkoot, joihin osallistui yhteensä 275 henkilöä. Suurin osa talkoolaisista oli koululaisia muun muassa Länsi-Porin koulusta, Kaarisillan yhtenäiskoulusta ja Porin seudun steinerkoulusta. Talkootunteja eri kohteissa kuten Polsanluodolla, Pormestarinluodon frisbeegolf-radalla, Ruosniemen koirapuistossa ja Halssin luontopolun varrella kertyi yhteensä 527.

Talkoissa oli hyvä tunnelma ja osallistujat olivat motivoituneita vieraslajin torjuntaan. Erityisesti Halssin alueella asukkaat toimivat aktiivisesti ja aloitteellisesti. Toejoella, Liljanluodolla ja Halssin luontopolulla lisäapua torjuntaan saatiin laiduntavista lampaista. Palautteen perusteella hyvää mieltä kaupunkilaisille on tuottanut niin itse luonnonhoitotyö kuin myös laiduntavien lampaiden rapsuttelu. Vieraslajeja esittelevä näyttely oli esillä pääkirjaston aikuisten osastolla 20.6.-9.7.2023. Syksyllä pidettiin vielä vieraskasvilajioppitunteja Ahlaisten koulun oppilaille.

Earth Hour

Kansainväliseen Earth Hour -ilmastotapahtumaan osallistuttiin yhteistyössä Palveluliikelaitoksen kanssa. Kaikissa kaupungin päiväkodeissa ja kouluissa oli Earth Hour -viikolla tarjolla ilmastoystävällinen kasvislounas. Päiväkotien ja koulujen käytettävissä oli WWF:n laatimat

---

aineistot ruoan, liikenteen ja kulutuksen vaikutuksista maapallon hyvinvoinnille. Teemasta tiedotettiin niin kouluja kuin päiväkotejakin sähköpostitse lähetetyllä Intopolkukirjeellä sekä ruokaloihin ja ruokailutiloihin toimitetuilla julisteilla.

Earth Hourista ja sen teemasta ”Tee lupaus luonnolle” uutisoitiin kaupungin internet-sivuilla sekä sosiaalisen median kanavilla. Asukkaita kannustettiin jättämään oman lupauksensa Earth Hour -tapahtuman valtakunnallisilla nettisivuilla.

Miljoona roskapussia -kampanja

Kaupunki osallistui Ylen valtakunnalliseen Miljoona roskapussia -kampanjaan huhti-kesäkuussa. Kansallisten siivoustalkoiden tarkoituksena oli vähentää ihmisten välinpitämättömyyttä roskaamista kohtaan ja pitää ympäristöä siistinä keräämällä roskia. Lisäksi tavoitteena oli havahduttaa ihmisiä näkemään roskan määrä ympäristössämme. Suunnittelu- ja kehittämissyksikkö (1.1.2024 alkaen ympäristösuunnitteluyksikkö) osallistui kampanjaan kustantamalla aikuisille kaupunkilaisille sekä toisen asteen opiskelijoille ja päiväkotiryhmille talkoovarusteina maksuttomia roskapusseja ja suojakäsineitä. Kampanjaan osallistuneet peruskoululuokat saivat talkoovälineet kunnalliselta jätehuolto-yhtiö Keräämöltä.

Mahanpuruja muovista -kampanja

Pidä Saaristo Siistinä ry:n Mahanpuruja muovista – Magknip av plast -viestintäkampanjaan (31.8.–17.9.) osallistuttiin toisen kerran. Kampanja tehtiin yhteistyönä suunnittelu- ja kehittämissyksikön, teknisen toimialan infrayksikön, lastenkulttuurikeskus Kruunupään ja Keräämö Oy:n kanssa.

Itämeripäivänä aloitetussa kampanjassa hulevesikaivonkansia koristettiin suurilla tarroilla 10 keskeisellä paikalla. Kampanjan tarkoituksena oli kiinnittää huomiota siihen, että sadevesikaivot ovat roskille suora reitti puhdistamattomina vesistöihin asti. Suurin osa roskista on muovia, mikä ei maadu. Kampanjaa on toteutettu muutamissa kaupungeissa kesästä 2019 lähtien valmistarroilla. Poriin kampanja rantautui vuonna 2022 uudella tavalla, kun kaupunki haastoi yläkoululaiset ideoimaan tarroja. Ideoiden joukosta valittiin kaksi teosta, joiden pohjalta lastenkulttuurikeskus Kruunupäässä suunniteltiin lopulliset tarrat. Vuonna 2023 edellisen vuoden teoksista otettiin mukaan uusi tarrateos, ”Hylje”, toisen vuoden 2022 teoksen, Röökikalan, kaveriksi hulevesikaivoja koristamaan.

Koulujen ympäristöviikko

13. kertaa järjestetyllä koulujen ympäristöviikolla oppilaita tutustui luomuviljelytilan ja SPR:n Kontin toimintaan, kompostointipuistoon ja Keräämön Tiiliruukin lajitteluaseman toimintaan. Heitä vieraili myös Rakennuskulttuuritalo Toivossa, Väinölän lyhytaaltoasemalla sekä kauppakeskus Puuvillassa. Ykkös- ja kakkosluokkalaisia kävi liikennepuistossa. Vähän vanhempia alakoululaisia sekä yläkoululaisia osallistui Marttojen sieniretkelle, ja Porin riisitanhoitoyhdistys opasti 5.–6. -luokkalaisia luonto- ja erätietouteen. Aikaisempien vuosien tapaan myös Suomen Hyötytuuli Oy:n tuulivoiman opastuskeskuksessa esiteltiin tuulivoimantuotantoa. Ympäristöviikon tarjonta oli hieman suppeampi kuin koronavirusta edeltävinä vuosina. Kaikkineen tapahtumiin osallistui lähes 1000 oppilasta.

Kuninkaanhaan koulun Yyteri-päivät

Kuninkaanhaan koulun 7. luokan oppilaat osallistuivat keväällä luonnonhoitotoimiin Yyterissä. Toiminnallisten päivien aikana perehdyttiin dyyniluonnon suojeluun ja istutettiin rantavehnää, opittiin lisää Itämerestä sekä tutustuttiin Herrainpäivien rantalehtoon.

Ympäristöpolku -sivusto

Kulttuuri-, kirjasto- ja ympäristöpolun yhteinen uutiskirje lähetettiin kouluille ja päiväkodeille kahdesti kevätlukukauden ja kerran syyslukukauden aikana.

Energianeuvonta Satakunnassa ja ILKU-Ilmastoviisas kunta ja pk-yritys-hankkeet

Elinvoima- ja ympäristötoimiala toteutti vuonna 2023 kahta maakunnan laajuista eri painotuksin energiatehokkuuteen ja päästöjen laskemiseen tähtäävää hanketta. ILKU – Ilmastoviisas kunta ja pk-yritys-hanketta rahoittavat Euroopan aluekehitysrahasto sekä satakuntalaiset kunnat. Energianeuvonta Satakunnassa -hanketta rahoittaa Energiavirasto. Hankkeet järjestivät yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa tapahtumia eri puolilla Satakuntaa.

Maaliskuussa pidettiin jo perinteinen Aurinkoenergiaa kaikelle kansalle -tilaisuus Porin seudun kansalaisopistolla. Lokakuussa järjestettiin samassa paikassa Kotitalouden energailta, jossa kuultiin vinkkejä energiansäästöstä tulevalle lämmityskaudelle. Molemmat tilaisuudet toteutettiin yhteistyönä Energianeuvonta Satakunnassa ja ILKU-hankkeiden kanssa.

Energianeuvonta Satakunnassa järjesti yhteistyössä kolmen muun alueellisen neuvontaorganisaation kanssa kaksi webinaaria. Maaliskuussa pidettiin Energiansäästöä pientaloissa -webinaari ja marraskuun aiheena oli Energiatehokkuus taloyhtiöissä. Energianeuvonta Satakunnassa -Facebook sivuilla jaettiin tietoa energiatehokkuudesta, kulutuksen vähentämisestä ja eri tapahtumista.

Ympäristökasvatus osana Porin resurssiviisaan kiertotalouden tiekarttaa

Kaupunginhallitus hyväksyi lokakuussa 2023 resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan, joka laadittiin Circwaste – Kohti kiertotaloutta -hankkeen koordinoimana. Tiekartalla on 11 tavoitetilaa ja 89 konkreettisempaa toimenpidettä teemoista Kestävyysoasaaminen, Kestävä arki ja Kestävä vihreä kasvu. Asukkaisiin keskittyvään Kestävän arjen teemaan kuuluu yhtenä tavoitetilana Ympäristöosaaminen, johon on suunniteltu 11 ympäristökasvatukseen liittyvää toimenpidettä. Niistä suurin osa on koulujen tai varhaiskasvatuksen kanssa tehtävää yhteistyötä, mutta joukossa on myös aikuisille kohdennettuja ympäristöosaamisen taitoja. Myös muissa tiekartan tavoiteloissa on yksittäisiä ympäristöosaamista lisääviä toimenpiteitä. Tiekartan toimenpiteet ovat joko täysin uusia, kehitteillä olevia tai jo olemassa olevia toimintatapoja ja ne on aikataulutettu toteutettaviksi vuoteen 2030 mennessä.

Vastuullisuustyö/Reilun kaupan kaupunki

Porin kaupungilla tuli marraskuussa 2023 täyteen 15 vuotta Reilun kaupan kaupunkina. Reilun kaupan teemaa pidettiin esillä tasaisesti koko vuoden ajan.

Alkuvuodesta 2023 lähtien Palveluliikelaitos on hankkinut kaikki lapsille ja nuorille tarjottavat banaanit, vuositasolla yli 10 000 kg, Reilu kauppa -sertifioituina. Huhtikuussa, maailman

---

banaanipäivänä, kaikissa Porin kouluissa oli teemana ja jälkiruokana tarjolla Reilun kaupan banaania. Itätuulen ja Tuulikellon kouluissa teemapäivän tapahtuman järjestelyihin osallistui myös oppilaskunta. Lokakuussa, Suomen Reilun kaupan viikolla, vastuullisesti kasvatettuja banaaneja tehtiin näkyväksi päiväkodeissa banaanivälipalalla. Toukokuun pyörällä töihin -päivänä reiluista banaaneista pääsivät nauttimaan myös työmatkapyöräilijät.

Kesäkuussa Maailman ympäristöpäivän/Nuorten työpajojen Puolihullut päivät -tapahtumassa oli Reilun kaupan kahvitarjoilu. Reilun kaupan infopisteellä esiteltiin riskikarttaa tuotantoketjujen ihmisoikeus- ja ympäristöriskeistä, järjestettiin arvonta sekä jaettiin kävijöille reilua kaakaota.

Kesäkuussa osallistuttiin niin ikään Suomi Areenan Kansalaistorilla Reilun kaupan esittelyyn. Teemana oli ”Porin kaupunki 15 vuotta reiluna kaupunkina” sekä Reilun kaupan riskikartta. Kontilla poikenneille oli tarjolla reiluja banaaneja sekä Reilu kauppa-aiheinen haastekysymys ja tuotepakettiarvonta. 228 paikalla poikennutta vastasi kysymykseen ”Minkä porilaisen yrityksen tai yhdistyksen haluaisit käyttävän/myyvän Reilun kaupan tuotteita?” Myös kaupungintalon Suomi Areena -kahvilan tarjoilussa Reilu kauppa sertifioidut raaka-aineet ja tuotteet oli huomioitu monipuolisesti. Tarjolla oli reilua kahvia, hunajaa, teetä ja tuoremehua sekä Reilun kaupan banaaneista, suklaasta, sokerista ja pähkinöistä leivottua banaanisuklaatorttua.

Heinäkuussa Reilun kaupan kannatustyöryhmän Facebook- ja Instagram-kanavilla järjestettiin kilpailu, jossa palkintoina oli reiluja grillimausteita. 7.7. kansainvälisenä suklaapäivänä eettisesti tuotetun kaakaon ja banaanin asiaa oli esillä koululaisten kesäruokailuissa kolmella eri koululla. Reilun kaupan teemalla oltiin mukana myös Ohjaamo Porin nuorille aikuisille suunnatussa kierrätystapahtumassa heinäkuun lopulla.

Syyskuussa Porin urheilutalolla lahjoitettiin Reilun kaupan kori-, käsi- ja jalkapalloja Harrastamisen Porin mallin höntsäliikuntaan. Liikenneturvallisuusviikon tapahtumassa Etelärannassa jaettiin reilua suklaata tietokilpailuun osallistuneille.

Suomen Reilun kaupan viikolla lokakuussa vastuullisuutta tekivät näkyväksi Porin Lyseon kuvataidepainotteisen 8. luokan oppilaat. ”Advikan kaksi elämää” -niminen taidenäyttely oli esillä kauppakeskus Puuvillassa 9.-15.10.2023. Näyttelyn teokset kertoivat tarinaa nuoren kuvitteellisen Advika-tytön kahdesta mahdollisesta tulevaisuudesta ja muistuttivat Reilun kaupan merkityksestä. Samaisella viikolla kansalaisopiston energiaillassa oli reilu kahvitarjoilu. Myös lokakuussa Porin lukion kierrätys- ja kestävä kehityksen tapahtumassa esiteltiin Reilun kaupan toimintaa.

Marraskuussa kaupunginkirjaston näyttelyn teemana oli Porin kaupunki Reilun kaupan kaupunkina 15 vuotta. YK:n Lapsen oikeuksien viikon Lasten Juhlassa Raatihuoneenpuistossa oli reilu kaakaotarjoilu. Marraskuun lopulla Reilu Pori -kannatustyöryhmä järjesti kilpailun Facebookissa ja Instagramissa, joissa palkintoina arvottiin Reilun kaupan suklaata sisältävät joulukalenterit. Postauksissa nostettiin samalla esiin suklaateollisuuden edelleen liittyviä karuja epäkohtia - modernia orjuutta ja lapsityövoimaa.

Reilun kaupan ja eettisen vastuullisuuden edistämisen vuosi 2023 päätettiin kaupungintalolla Pori Reilun kaupan kaupunkina 15 vuotta -kahvitarjoiluun ja opastukseen kahdelle 20 hengen ryhmälle. Viestintää ja tiedottamista vastuullisuudesta Reilun kaupan näkökulmasta tehtiin kaupungin Internet-, Facebook- ja Instagramisivuille sekä Reilun kaupan kaupunki Porin Facebookiin ja Instagramiin. Nettisivu-uutinen julkaistiin kuudesti, Facebook-postauksia kertyi 25 ja Instagramiin postattiin 18 kertaa.
